

Nestkastjes tegen eikenprocessierups

Oorzaak en gevolg

Gevolg

Op maandag 7 oktober is door de Haarlemse wethouder Merijn Snoek (CDA) van Beheer, Openbare Ruimte officieel de natuurvriendelijke aanval ingezet tegen de eikenprocessierups. Hij hing een door de kinderen van kinderopvang Beer Bodoni fraai geschilderd nestkastje op. Het was voor de wethouder en de andere aanwezigen niet ver lopen om een geschikte boom te vinden. Vlak naast de locatie van de Kinderopvang aan de A. Hofmanweg in Haarlem staan prachtige eiken.

Dit najaar zijn er nog 49 kastjes (niet geschilderd) opgehangen op de door de gemeente geïnventariseerde locaties. Hierdoor kunnen vogels, hoofdzakelijk Kool- en Pimpelmees, wennen aan de kastjes en ze direct al gebruiken als vlucht- of slaappleats.

De andere locaties zijn:

- Waarderpolder, kinderopvang (8)
- langs de Vondelweg (12)
- Burgemeester Reinaldapark (15)
- Molenplas (15)

Oorzaak

Als je een krantenfoto ziet van mensen met rode, sterk betraande ogen, dan zijn het veelal opnamen die gemaakt zijn tijdens protestdemonstraties. De oorzaak is dan meestal het door de politie gebruikt traangas of pepperspray. Maar is de opname gemaakt in de periode half juni tot eind juli, dan zou de oorzaak wel eens kunnen zijn 'thaumetopoea processionea' oftewel de processierups. Het zijn de zogenoemde brandharen van de rups die ellende veroorzaken. Het gevolg: jeuk, bulten, prikkende ogen, geïrriteerde luchtwegen en soms ook pijn. Zijn bijnaam is dan ook jeukrups.

Diverse onderzoeken hebben aange-

De Haarlemse wethouder **MERIJN SNOEK** hangt een nestkastje op ter bestrijding van de Eikenprocessierups. Foto: Ton Lansdaal

toond dat de processierups nagenoeg uitsluitend voorkomt in eikenbomen. Dat weten we dan. Maar hoe kan het dat er zoveel rupsen zijn? Hier zijn verschillende oorzaken voor aan te wijzen.

a. Het vlindervrouwtje legt 250-300 eitjes in de kruinen van eikenbomen. Voor de zekerheid doet ze dat hetzelfde jaar nog een keer, maar dan op een andere plek.

b. In Nederland is 1 op 5 bomen een eik. En per gemeente maakt de eik gemiddeld 80% van het bomenbestand uit. Meestal in treurige lange linten geplant in kaalgeschoren bermen van even treurige asfaltwegen. Door dit kaalscheren, maaien in goed Nederlands, zal de sluipwesp, om maar meteen een geduchte vijand van de rups te noemen, zich daar onder die bomen niet vestigen.

c. Het direct op de huid van de rups spuiten van aaltjes is een andere vijandige actie. Maar hier moet de timing van die actie nauwkeurig zijn. Ons kleine rupsje kan zich langdurig aan het zicht van de verdelger onttrekken en zijn kans/moment afwachten om tevoorschijn te komen. Extreem koude winters deren hem ook niet. Kortom een slimme, onvoorspelbare en taaie rakker.

Het zijn de gemeenten in Nederland die zich voor het probleem van de overlast geplaatst zien. Gesteund door het advies van het Kenniscentrum Eikenprocessierups, een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de door hen uitgebrachte Leidraad Beheersing Eikenprocessierups, heeft de gemeente Haarlem de strijd tegen deze steeds verder naar het noorden oprukkende rakker, opgepakt. Spaarnelanden heeft

in deze strijd het voortouw genomen. Gewapend met plattegronden en kaarten met daarop de exacte locaties van de eiken in Haarlem en de meldingen van overlast, hebben zij bij het bestuur van onze Vogelwerkgroep aangeklopt. Reden: de Koolmees Met deze rupsen kan hij zijn 4-8 hongerige jongen voeden. En kan als gevolg daarvan de rupsen-populatie flinke slagen toebrengen/uitdunnen.

Op verzoek van het bestuur hebben Peter Pennock en schrijver dezes zich als vrijwilliger bij Spaarnelanden aangemeld. Vrijwilliger om mee te helpen bij het plaatsen van de voorlopig 50 nestkastjes, die de gemeente Haarlem heeft aangeschaft. Het daarna monitoren van de nestjes en het broedsel vormt een andere belangrijke activiteit voor ons.

Nederland heeft er eeuwen over gedaan om deze voor eikenprocessierupsen ideale biotoop te organiseren. Rupsje heeft er decennia over gedaan om hier naartoe te komen en ons land te ontdekken. De strijd is niet in een of twee jaren gewonnen en er zullen nog jaren van strijd volgen. Maar een goed begin is er.

■ *Peter Pennock en Ton Lansdaal*